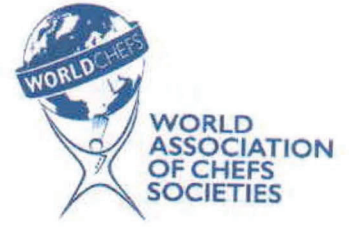




**AZƏRBAYCAN MİLLİ KULİNARIYA
ASSOSİASİYASI**
**AZERBAIJAN NATIONAL CULINARY
ASSOCIATION**



Az 1073, Bakı ş. Mətbuat pr. 2A, 504 məh.

Tel: (+994) 12 493-30-43

Az 1073, 2A/504, Matbuat av., Bakı

Fax: (+994) 12 493-51-89

e-mail: kulina-58@mail.ru

№ 48

«11» 03 2020

Elm, Təhsil və Mədəniyyət üzrə

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (UNESCO) Baş Direktoru,

Xanım Odri Azuleyə

Hörmətli xanım Baş Direktor!

Azərbaycanda çay mədəniyyəti qədim dövrlərdən formalaşmış.

Ehtimal ki, çay Azərbaycana I-II əsrlərdə ipək yolu vasitəsiylə çinli tacirlər tərəfindən gətirilməyə başlayıb. Artıq 10-cu əsr yazılı abidələrində Azərbaycanda çay satan restoranlar-çayxanalar haqqında məlumat verilir.

Çayımız çaydan və yaxud çayla müxtəlif ot və ədviyyatların qarışığı ilə hazırlanıb süfrəyə mütləq armudu stəkanlarda verilir. Özünəməxsus xüsusiyyətlərdən biri də odur ki, o, adətən çərəz və limonla birlikdə içilir. Başqa millətlərdən fərqli olaraq çay Azərbaycanda dişləmə içilir. Yəni, şirni dişlənir və çay içilir.

Çay süfrəyə mütləq müxtəlif şirnilərlə, qənnadı məhsulları, balla, mürəbbələrlə birlikdə verilir.

Azərbaycanda çayı yüzlərcə otlarla dəmləyirlər. Ən çox istifadə edilən ot kəklikotudur. Azərbaycanda kəklikotunun 25 fərqli ətrə malik növü var. Bunlardan 18 növü Lahıca, 3 növü Naxçıvanda bitir. Limon isə çaya əsasən Lənkəran və Naxçıvandan gəlir.

Azərbaycanda çayın suyu samovarlarda qaynadılır. Dünyanın ən qədim 3700 il yaşı olan samovar Azərbaycanda Şəkiddə tapılıb. Başqa ölkələrdən fərqli olaraq Azərbaycanda alovu gücləndirmək məqsədiylə samovarın yuxarı hissəsinə, tutacağı olan xüsusi boru taxılır. Su qaynadıqdan sonra isə bu boru çıxarılıb yerinə dəm çaydanı qoymaq üçün xüsusi düdkeş qoyulur. Dəm çaydanı bu düdkeşin üzərində dəmlənir və saxlanılır. Çay süfrəyə bir və ya iki çaydanla (birində dəm,

digərində qaynar su), ya bir çaydanla (içməyə hazır çayla) və yaxud samovar və bir çaydanla (dəm çaydanı) birlikdə verilir.

Azərbaycanda çay içmə adi prosedur deyil, onu tələsmədən, "ağayana" tərzdə içmək lazımdır. Həqiqətən Azərbaycan mətbəxində çay içmə bir mərasimə çevrilib. O, xüsusi – çox səmimi bir atmosfer yaradaraq, insanları bir-birinə yaxınlaşdırır, yadları dostlaşdırır. Çay süfrəsi arxasında hər bir azərbaycanlı özünü şair hiss edir. Təsadüfi deyil ki, həyat boyu bizi müşayiət edən bu içki haqqında bu qədər dastanlar qoşulub, şeirlər yazılıb, mahnılar bəstələnib, bir çox atalar sözləri və idiomlar formalaşmış.

Azərbaycanda çay yalnız susuzluğu yatırtma vasitəsi olma mərhələsini bir növ geridə qoyub. Azərbaycanda susuzlayıb-susuzlamamasından asılı olmayaraq, qonaq qarşısına çay qoyulur. Bu, hər şeydən öncə, qonağa hörmətin əlaməti sayılır. Elçilik mərasimlərimizin də tacı çay sayılır. Hər halda, mərasimin sonunda razılıq əlaməti olaraq, oğlan və qızı ifadə edən iki rəngli çayın verilməsi, şirin çayın içilməsi də buna dəlalət edir. Azərbaycanda bir çox problemlərin müzakirəsi də məhz çay süfrəsi arxasında aparılır. İllərlə həlli tapılmayan bir problem bəzən yarım saatlıq çay süfrəsi arxasında oturub müzakirə olunmaqla həll edilir.

Tarix boyu çayxanalar Azərbaycanda daimi ictimai, siyasi fikirlərin müzakirə edildiyi, təbliğat və təşviqat mərkəzləri olub.

Hesab edirik ki, Çay mədəniyyətinin UNESCO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-maddi irs Repräsentativ siyahısına alınması mədəni müxtəlifliyə hörmət ifadəsi kimi bu elementin daşıyıcılarında böyük rəğbət hissi oyadacaq. Bu mənada təşkilatımız Çay mədəniyyətinin həmin siyahıya Azərbaycan və Türkiyə tərəfindən təqdim edilməsini alqışlayır və UNESKO tərəfindən bu nominasiyanı dəstəkləməyə çağırır.

Hörmətlə



Dok.prof. Tahir Əmiraslanov

Prezident AMKA

Azərbaycan əməkdar mədəniyyət xadimi

Translation into English

Director-General of the United Nations
Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO),

Mrs Audrey Azouley

Dear Ms Director General,

Tea culture in Azerbaijan has been developed since ancient times.

It is likely that the tea was brought to Azerbaijan by Chinese traders in the I-II centuries by the Silk Road. The written sources of the 10th century tell us about the restaurants and teahouses selling tea in Azerbaijan.

Our tea is made from tea leaves mixed with herbs and spices and served in an armudu glass. One of its unique features is that it is usually served with juice and lemon. Unlike other nations in Azerbaijan, we drink tea with sugar cubes among the teeth. It means that first we taste sugar to sweeten the mouth and then drink tea.

People serve tea with a variety of sweets, confectioneries, honey and jams.

In Azerbaijan, people brew tea with hundreds other herbs. The most common herb is thyme. There are 25 different types of thyme in Azerbaijan. Of these, 18 types of thyme are cultivated in Lahij and 3 of them in Nakhchivan. Lemon is mainly grown in Lankaran and Nakhchivan.

In Azerbaijan, tea water is boiled in samovar. The world's oldest 3,700-year-old Samovar was found in Sheki in Azerbaijan. Unlike other countries, in Azerbaijan a special tube is installed on the upper part of the samovar to increase flames and intensify fire. When the water is boiled, this tube is removed and a special stove is placed to put the tea kettle. Tea is served on the table with one or two kettles (one with brewed tea, and another with boiling water), or with a teapot (ready-to-drink tea), or with a samovar and a kettle.

Drinking tea in Azerbaijan is not an ordinary procedure, one should really enjoy every sip. Indeed, drinking tea in Azerbaijani cuisine has become a ritual. Tea creates a special, friendly atmosphere bringing people together and creating warm and friendly relations. Every Azerbaijani feels himself a poet at the tea gathering. It is no coincidence that we always dedicate so many epics, poems, songs, proverbs and idioms to this special drink for us.

In Azerbaijan, people value tea much more than just a simple thirst suppressor. In Azerbaijan, irrespective of whether or not people are actually thirsty, tea is served to the guests as a rule. This is, above all, a sign of respect for the guest. Tea is also an indispensable part of match-making ceremonies. At the end of the ceremony, as a sign of consent, people serve cups of two-color tea and drink it sweet. In Azerbaijan, people discuss their problems also at the tea table. A problem that has not been solved for years can sometimes be solved by sitting at a tea table for a half-hour and discussing it.

Throughout history, tea houses chaykhanas have been the centers of constant public and political debate in Azerbaijan.

We believe that the inclusion of tea culture in the UNESCO Representative List of the Intangible Heritage of Humanity will bring great motivation to the bearers of this expression of cultural diversity. In this sense, our organization welcomes the proposal by Azerbaijan and Turkey to inscribe the tea culture on that list and calls on UNESCO to support this nomination.

Sincerely yours,

Doc. Tahir Amiraslanov

Chairperson of Azerbaijan Culinary Association

Honored Art Worker of Azerbaijan

**“Mədəniyyətin və
Milli Ənənələrin Təbliği”
İctimai Birliyi**



**“Promotion of Culture
and National Traditions”
Public Union**

Ünvan: Abşeron rayonu, Ceyranbatan qəsəbəsi, 20 Yanvar küç., ev 1, mən. 19
Telefon: (012) 344 54 93 (050) 755 55 42 E-mail: bullurcavadqizi@gmail.com

MMƏT-02/06-189
06.03.2020

**Elm, Təhsil və Mədəniyyət üzrə
Birləşmiş Millətlər Təşkilatının
(UNESCO) Baş Direktoru,
xanım Odri Azuley**

Hörmətli xanım Azuley,

Azərbaycanda insanların gündəlik həyatında çay mədəniyyəti mühüm rol oynayır. Ənənələrə görə ilk dəfə evə qədəm basan qonağa ilk olaraq ona çay təklif edirlər. Süfrəyə çay qoyulması ev sahibinin qonağa xoş münasibətinin ifadəsidir.

Çay mədəniyyəti elçilik ənənələrində də vacib rol oynayır. Elçilik incə davranış, diplomatik gedişlər tələb edən mərasimdir. Elçilikdə söhbətlər adətən eyhamlar, işarələr vasitəsi ilə aparılır. Birbaşa rədd cavabı və ya hə cavabı vermək isə etik qəbul olunmur. Milli adət-ənənələrə görə, müsbət cavab verirsə, bir neçə qənd çayın içərisinə atılır.

Çay mədəniyyətində çayxanalar da mühüm yer tutur. Müasir anlamda qəbul eləsək, bura kişilərin toplaşdığı bir klub kimi də qəbul oluna bilər. Çayxanalarda çay süfrəsi arxasında yeni xəbərlər müzakirə olunur, işgüzar planlar qurulur, ən əsası isə canlı ünsiyyət yaranır. Çayı öz zövqünə görə hərə bir cür içir. Bəziləri keklikotu ilə, bəziləri mixəklə, bəziləri də limonla. Bütün bu əlavələr çayın sehirli dadına əlavə dad qatsa da, onun sehirli gücünə qətiyyən xələl gətirmir. Çay süfrəsinə qoyulan şirniyyatlar da müxtəlif olur: qənd, mürəbbə, konfet, meyvə qurusu, ləbləbi.

Çay mədəniyyəti ölkəmizin adət-ənənələrimizin tərkib hissəsidir. Bununla əlaqədar bu vacib elementin Azərbaycan və Türkiyə tərəfindən UNESKO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin representativ siyahısına daxil edilməsi dəstəkləyir və UNESKO-dan bu təşəbbüsə razılıq verilməsini xahiş edirik.

Hörmətlə,



Büllür Məmmədova

Translation into English

Director-General of the United Nations
Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO),

Mrs Audrey Azouley

Dear Mrs Azouley,

Tea culture plays an important role in the daily life of the people in Azerbaijan. According to the tradition, a guest entering a house for the first time is offered a cup of tea. Putting tea on the table is an expression of the host's friendly attitude to the guest.

Tea culture also plays an important role in match-making traditions. The ceremony requires gentle behavior and diplomatic process. During this process, conversations are usually conducted through remarks and signs. It is unethical to give a direct answer yes or no. According to national traditions, if the response is positive, people throw a few sugar cubes into the tea.

Tea culture plays an important role in tea houses chaykhanas as well. In modern terms, it can also be considered a men's club. At the tea table, live communication takes place, thus people discuss the latest news, business plans, etc. Each person drinks tea differently, with thyme, cloves and lemon. All these supplements add up to the magical flavor of the tea, however, they do not undermine its magical power. Different types of sweets are also served with tea, such as jam, candy, dried fruits and nuts.

Tea culture is an integral part of our country's customs and traditions. In this regard, we support the proposal from Azerbaijan and Turkey to inscribe this important element on the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity and we ask UNESCO to kindly endorse this initiative.

Yours sincerely,

Bullur Mammadova

Chairperson of Medeniyyetin ve Milli Enenelerin Teblihi Public Union (Promotion of Culture and National Traditions Public Union)



TƏKAMÜL VƏ İNTEQRASIYA BEYNƏLXALQ İCTİMAİ BİRLİYİ

Ünvan: Bakı, Biləcəri, Kristal Abşeron 81

Əlaqə telefonu: +99455 213 29 54; 050 590 47 73

№ 25

«04» mart 2020-ci il

**Elm, Təhsil və Mədəniyyət üzrə Birləşmiş
Millətlər Təşkilatının (UNESCO) Baş
Direktoru,
xanım Odri Azuleya**

Hörmətli xanım Baş Direktor,

Çay Azərbaycanlıların sevimli içkisidir. Çay onları ömrü boyu müşayiət edir. İnsan doğulandan dünyasını dəyişən günədək heç bir mühüm hadisə çaysız keçmir. Azərbaycanın hər hansı bir yerində hökmən çayxana olmalıdır. Çayxana hər şeydən öncə klubdur, əsasən də kişilər üçün. Burada təzə xəbərləri iş-gücü müzakirə edir, planlar qurur, ötən günləri xatırlayır, başlıcası isə ünsiyyətdə olurlar. Burada müəyyən mənada cəmiyyətdə sabitliyin saxlanmasına kömək etməli olan yerdir.

Azərbaycanda çay mədəniyyəti cəmiyyətin və icmaların həyatında mühüm rol oynayır. Azərbaycanda özünəməxsus çay mədəniyyəti formalaşmışdır. Azərbaycanda çay dostluq içkisidir. Qonaqlıq çayla başlayır, çayla da qurtarır. Azərbaycanlılar çay süfrəsi arxasında həm dəsöhbətləşir, deyib-gülür, bir-birinə ürəklərini açır, problemləri çözməyə çalışırlar. Ölkəmizdə elə bir ev tapa bilmək olmur ki, gün ərzində orada ən azı bir dəfə çay dəmlənməsin.

Bu kontekstdə təşkilatımız çay mədəniyyətinin UNESCO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin representativ siyahısına Azərbaycan və Türkiyə tərəfindən daxil edilməsini tamamilə dəstəkləyir. Ümid edirik ki, mötəbər beynəlxalq səviyyədə çay mədəniyyətinin dəyərləndirilməsi bu qiymətli elementinə ümumi diqqəti artıracaq.

**Hörmətlə,
Təkamül və İnteqrasiya
Beynəlxalq İctimai Birliyinin sədri**



Arzu Hüseyn

Translation into English

Director-General of the United Nations
Educational, Scientific and Cultural Organization
(UNESCO),
Mrs Audrey Azouley

Dear Director-General,

Tea is a favorite drink of Azerbaijanis. Tea accompanies them throughout their lives. From the birth of the human being to the death day, no important event can take place without tea.

Anywhere in Azerbaijan you can find a tea house. The teahouse is primarily a club, especially for men. Here, the discussions of the latest news, business ideas and plans and souvenirs of the past can be heard. This place is known for the ability to maintain stability in society.

Thus, tea culture in Azerbaijan plays a crucial role in the lives of local communities and has developed its own peculiarities. Tea in Azerbaijan is an expression of friendship. Receiving guests starts with tea and finishes with tea. Azerbaijanis love tea drinking and spending their time with their friends, talking, laughing and enjoying themselves. Each and every household in the country consumes tea on a daily basis.

In this context, our organization fully supports the inclusion of tea culture in the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity by Azerbaijan and Turkey. We hope that an appreciation given to the tea culture at an international level will increase interest to this valuable element.

Best regards,

Arzu Huseyn

Chairperson of Tekamiil ve Integrasiya Beynaxalq Ictimai Birliyi (public union)



Ünvan: Bakı şəhəri, D. Əliyeva küç., Ev 149
Adress: Baku city, D. Allyeva str., house 149

E-mail:
zmlib@mail.ru
shahingədilov@gmail.com

Tel. (050;070)

№ 170

“04” mart 2020

Elm, Təhsil və Mədəniyyət üzrə
Birləşmiş Millətlər Təşkilatının
(UNESCO) Baş Direktoru,
xanım Odri Azuleya

Hörmətli xanım Baş Direktor,

Azərbaycanda özünəməxsus çay mədəniyyəti mövcuddur. Ölkəmizdə ailə və ictimai məişətlə bağlı bir sıra mərasimlər, rəsmi qəbullar və s. çay dəstgahı olmadan keçinmir. Gündəlik olduğu kimi, mərasimlərdə də çay süfrəsinə qənd, limon, müxtəlif şirniyyatlar, mürəbbələr, meyvələr, xüskəbar və çərəz düzülür. Armudu stəkana süzülən pürrengi çay daha çox dişləmə qəndlə içilir. Yemək öynəsindən asılı olaraq çayın qəbulu fərqlənir. Səhər yeməyində şirin çaya üstünlük verilir.

Qonaqlıq məclislərində süfrə ətrafında əyləşənlərə əvvəl şirniyyat (noğul, nabat və s.), meyvə və çay verilir. Bunlar yığıldıqdan sonra çörək və xörəklər, şərbət və digər təamlar gətirilir. Elçilik mərasimində “hə” cavabı aldıqdan sonra qız və oğlan tərəfi mütləq şirin çay içib ağızlarını şirin edirlər.

Hazırda çaydan təbabətdə də istifadə edilir. Göz ağrısı, göz şişləri zamanı qara çaya tənzip batırılaraq göz qapaqlarının üstünə qoyulur. Yaşıl çay arıqlamağa kömək edir. Bədənin ümumi yorğunluğunu aradan qaldıran çay həm də əsəbləri sakitləşdirir, baş ağrısını aradan qaldırır, susuzluğu yatırı.

Çay mədəniyyəti ölkəmizin mədəniyyətinin tərkib hissəsidir. Məhz buna görə, bu elementin UNESCO-nun Bəşəriyyətin Qeyri-maddi irs Repräsentativ siyahısına salınması bu elementin daşıyıcılarında böyük rəğbət hissi verəcək. Bu mənada təşkilatımız çay mədəniyyətinin çoxmillətli nominasiya kimi Repräsentativ siyahıya salınmasını dəstəkləyir.

Hörmətlə,

Şahin Qədirov

«Zirve» mədəniyyət və incəsənət İctimai Birliyinin sədri



Translation into English

Director-General of the United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization (UNESCO),
Mrs. Audrey Azoulay

Dear Director General,

Azerbaijan has its own tea culture. A number of ceremonies, official receptions, etc., either related to family or social life occasions cannot be held in our country without tea. As usual, sugar, lemon, various sweets, jams, fruits, spices and desserts are served on the tea table. Black tea in armudu glasses is often served with sugar cubes that people put among teeth when drinking. Tea sets differ depending on dining table requirements. For breakfast, people give preference to sweetened tea.

During the reception of guests, people serve sweets (such as noghuls, nabats, etc.), fruits and tea to the guests around the table. Once the tea is finished, they will bring bread and snacks, syrup and other foods. After receiving a positive reply in the match-making ceremony, the relatives from both sides should drink a sweetened tea in order to “sweeten their mouths”.

Currently, communities also widely use tea in medicine. The eye pain and the swelling of an eye can be treated by placing on the eyelids a cotton dipped in black tea. Green tea helps weight loss. Tea can also treat body fatigue, calms nerves, relieves headaches and quenches thirst.

Tea culture is an integral part of our culture. That is why the inclusion of this element in the UNESCO Representative List of the Intangible Heritage of Humanity will foster a sense of pride among the bearers of this element. In this respect, our organization strongly supports the inclusion of tea culture in the Representative List.

Sincerely yours,

Shahin Gadirov, Chairperson

Zirve Medeniyyet ve Incesent Public Union



SIMURG

Azərbaycan Mədəniyyət Assosiasiyası

Azərbaycan Respublikası, 370009, Bakı, Ə.Quliyev küç,18.
Tel./Faks: 994-12-923 847; Mob: 850 322 30 20
E-mail: fuadtm7@gmail.com
<http://Simurg.Az>

№ 17/30

12 mart 2020 il

**Elm, Təhsil və Mədəniyyət üzrə
Birləşmiş Millətlər Təşkilatının
(UNESCO) Baş Direktoru,**

xanım Odri Azuleya

Hörmətli xanım Baş Direktor,

Azərbaycanda çay mədəniyyəti ölkəmizin zəngin mədəni irsinin tərkib hissəsi olaraq xalqımızın mentalitetində qonağa hörmət kimi həkk olunub. Çay səmimi atmosfer yaradır, insanları bir-birinə yaxınlaşdırır və yadları dostlaşdırır. Azərbaycan mətbəxində çay içmə bir mərasimə çevrilib.

Azərbaycanda çay, adətən, armudu stəkanda içilir. Bunun konkret səbəbi olmasa da, insanlarda belə bir fikir formalaşmış ki, çayın armudu stəkanda içilməsi daha xoş təsir bağışlayır. Azərbaycanda çay süfrəyə, adətən, şirniyyat, mürəbbə, çərəz və limonla birlikdə verilir. Ölkəmizdə məclis və qonaqlıqlar həmişə çayla başlayır və çayla da yekunlaşır. Həkimlər yeməkdən sonra çay içməyi məsləhət görməsələr də, bir çoxları bu ləzzətdən özünü məhrum etmir.

Bununla əlaqədar təşkilatımız çay mədəniyyətinin UNESKO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin representativ siyahısına daxil edilməsi üçün Azərbaycan və Türkiyə tərəfindən təqdim edilməsini dəstəkləyir və UNESKO-dan bu təşəbbüsə müsbət rəy verilməsini xahiş edir.

Hörmətlə,

Prof. Fuad Məmmədov

**“Simurq” Azərbaycan Mədəniyyət
Assosiasiyasının prezidenti,
Azərbaycan Kulturoloqlar Cəmiyyətinin sədri**

Translation into English

Director-General of the United Nations
Educational, Scientific and Cultural
Organization (UNESCO),
Mrs Audrey Azouley

Dear Director General,

Tea culture in Azerbaijan is embedded in the mentality of our people as an integral part of our country's rich cultural heritage. Tea creates a warm atmosphere, brings people together and fosters friends making. Drinking tea in Azerbaijani culinary practices has become a ritual.

In Azerbaijan people drink tea usually in armudu glasses. Although there is no real reason for this, but people know that drinking tea in an armudu glass has a more positive effect. Tea in Azerbaijan is usually served with sweets, jams, desserts and lemons. In our country, people also serve tea at big receptions and gatherings. Although doctors do not recommend drinking tea after meals, many do not deprive themselves of this pleasure.

In this regard, our organization supports the presentation of tea culture by Azerbaijan and Turkey for the inclusion in the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity and asks UNESCO to give positive feedback to this initiative.

Yours sincerely,

Prof. Fuad Mammadov

Chairperson of "Simurg" Azerbaijan Culture Association,

Chairman of the Azerbaijan Society of Culturologists

№ 19

12 mart 2020-ci il

**Elm, Təhsil və Mədəniyyət üzrə
Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (UNESCO)
Baş Direktoru, xanım Odri Azuleyə**

Hörmətli xanım Baş Direktor,

Azərbaycanda çay mədəniyyəti cəmiyyətin və icmaların həyatında mühüm rol oynayır. Ölkəmizdə elə bir ev tapa bilmək olmur ki, gün ərzində orada ən azı bir dəfə çay dəmlənməsin. Azərbaycanda özünəməxsus çay mədəniyyəti formalaşmış və odur ki, çay təkə susuzluğu yatırma vasitəsi hesab edilmir. Azərbaycanlılar çay süfrəsi arxasında həm də söhbətləşir, deyib-gülür, bir-birinə ürəklərini açır, problemləri çözməyə çalışırlar.

Çayın Azərbaycana aid olan xüsusi növü var. “Azərbaycan çayı” adlandırılan bu növ əsasən Azərbaycanın cənubunda becərilir. Çay azərbaycanlıların əsrlərdən bəri istifadə etdiyi növü sayılır. Hələ qədim dövrlərdə saraylarda keçirilən rəsmi qəbullarda qonaqlara çay təklif edilmiş. Elçilik mərasimlərində qonaqlara şirin çay təklifi adəti isə bu gün də davam etməkdədir.

Tədrisən qəhvəxanaları əvəz etməyə başlayan çayxanalar əhali arasında sosial birliyi artırır. Əsasən kişilərin toplaşdığı çayxanalarda müxtəlif stolüstü oyunlar (nərd, şahmat və s.) oynanır, qəlyan çəkilir. Buraya təkə çayxor adamlar deyil, həm də gündəlik xəbərləri dinləmək, həmyerliləri ilə hal-əhval tutmaq istəyənlər yığılırlar. Zaman keçdikcə kişilərə məxsus çayçılıq peşəsi formalaşmışdı.

Çay mədəniyyəti milli adət-ənənələrimizin tərkib hissəsidir. Məhz buna görə təşkilatımız çay mədəniyyətinin UNESCO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin representativ siyahısına çoxmillətli element kimi təqdim edilməsini tamamilə dəstəkləyir və UNESCO tərəfindən bu elementin tanıtılmasında köməklik göstərməyinizi xahiş edirik.

Hörmətlə,

Şəhla Xəlilli
“Miras” Mədəni İrsin Öyrənilməsinə
Kömək İctimai Birliyi İdarə
Heyətinin sədri



Translation into English

Director-General of the United Nations
Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO),

Mrs Audrey Azouley

Dear Mrs Azouley,

Tea culture in Azerbaijan plays an important role in the lives of societies and communities. It is impossible to imagine a single home in our country that will not brew tea at least once during the day. In Azerbaijan people developed its own tea culture, which means that tea is not only perceived a means of thirst quenching. At the table set for tea, Azerbaijanis also talk, laugh, open their hearts to each other, and, moreover, try to solve their problems.

Azerbaijan has a special tea type. This tea type known as "Azerbaijan Tea," is cultivated mainly in the South of Azerbaijan. Azerbaijanis have prepared and consumed tea for centuries. Even in ancient times, guests were offered tea at official receptions in palaces. The tradition of offering tea to guests at engagement ceremonies still lives today.

Gradually, tea houses chaykhanas replaced coffee houses by increasing social cohesion among the population. These tea houses are mainly known as places where men gather to play various table games (such as backgammon, chess, etc.). Here you can not only find tea lovers, but also those who want to listen to daily news and enjoy the ambiance of fellow citizens. Over time, the tea making profession mainly reserved for men has developed.

Tea culture is an integral part of our national traditions and customs. This is why our organization fully supports the inclusion of tea culture as a multinational element in the Representative List of UNESCO Intangible Cultural Heritage of Humanity, and we kindly ask for your support to help the promotion this element by UNESCO.

Best regards,

Shahla Khalili

Chairperson of MIRAS Medeni Irsin Oyrenilmesine Komek Ictimai Birliyi (Public Union)



"İrs - Gençlərin Maarifləndirmə və Təbliğat Mərkəzi" İctimai Birliyi

Ünvan: Azərbaycan Respublikası, Bakı şəh., Zahid Qəmbərov küç. ev 2, m 84. Tel.: 077 255 11 70

19 mart 2020-ci il
№ 01-6

Elm, Təhsil və Mədəniyyət üzrə
Birləşmiş Millətlər Təşkilatının
(UNESCO) Baş Direktoru,
xanım Odri Azuleyə

Hörmətli xanım Baş Direktor,

Azərbaycanda zəngin çay ənənələri var. Bütün mərasimlərimiz çayla keçirilir. Çay süfrəsi arxasında yeni xəbərlər müzakirə olunur, işgüzar planlar qurulur, canlı ünsiyyət yaranır. Çay həm çay bitkisini yarpaqlarından alınan qara çayla, həm də müxtəlif bitki və otlarla (kəklikotu, qantəpər, sarıçiçək, çəmən, itburnu, moruq kökü, heyva çiliyi, andız kökü, zirə və s.) hazırlanır. Çay bütün əhali təbəqəsinin sevimli içkisiyədir.

Çayın bir çox faydalı cəhətləri əhali arasında belə bir deyiminin yaranmasına səbəb olmuşdur. "Bir stəkan qaydadır, ikincisi cana faydadır, üçü nəhsdir, dördü bəsdir, çıxdı beşə, vur on beşə! Çay nədir, say nədir". Çay, bir qayda olaraq, qəndlə, müxtəlif şirniyyatlarla, mürəbbələrlə və limonla içilir.

Çaya müxtəlif Şərq ədviyatları da (hil, mixək, darçın, dəfnə yarpağı, keşniş toxumu, zəncəfil və s.) qatılır. Şəhər mühitində xüsusi çayxanlar fəaliyyət göstərir ki, burada çay dəstgahı ilə kişilər məşğul olur.

Çay mədəniyyəti ölkəmizin Azərbaycan mədəniyyətində, insanların gündəlik həyatında mühüm rol oynayır. Bununla əlaqədar olaraq təşkilatımız çay mədəniyyətinin UNESCO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsinin representativ siyahısına Azərbaycan və Türkiyə tərəfindən daxil edilməsini dəstəkləyir. İnanırıq ki, bu addımla bu elementə ictimai maraq bundan sonra daha da artacaq, onun gənc nəsillərə ötürülməsinə təkan verilecəkdir.

Dərin hörmətlə,
Bağirov Saleh Eldar oğlu
İctimai Birliyin sədri



Translation into English

Director-General of the United Nations Educational,
Scientific and Cultural Organization (UNESCO),

Mrs. Audrey Azouley

Dear Mrs. Director-General,

Azerbaijan has rich tea traditions. All our ceremonies are held with the tea. Behind the tea table news is discussed, business plans are set up, and live communication is created. Communities brew tea from black tea leaves, while adding various herbs (thyme, qanteper, sarichichek, chemen, itburnu, raspberry root, quince root, cumin, etc.). Tea is a favorite beverage of the entire population.

Many benefits of the tea have led communities to create proverbs and sayings. "One cup is the rule, the second one is good for the soul, third one is better, four is enough, if you go to five – make it fifteen! " People drink tea, as a rule, with sugar, various sweets, jams and lemon.

Various oriental spices (clay, cloves, cinnamon, bay leaf, coriander seeds, ginger, etc.) are added to the tea. There are special places in the urban environment called chaykhanas where men are engaged in tea preparation.

Tea culture plays an important role in the Azerbaijani culture and in the daily life of people. In this regard, our organization supports the inclusion of tea culture in the UNESCO Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity on behalf of Azerbaijan and Turkey. We believe that with this step, the public interest in this element will continue to grow, and it will give impetus to the transmission of this culture to the younger generations.

Best regards,

Baghirov Saleh Eldar oghlu

Chairperson of the IRS – Genclerin Maariflendirme ve Tebligat Merkezi Public Union (Heritage Youth Education and Promotion Centre Public Union)